بنەماكانی پەرستنی خوای گەورە لەگەڵ مەرجی وەرگرتنیان

[كردي – كوردی – kurdish]

كۆمەڵێ لە زانایان

وەرگێرانی: سەرباز حەمید کەرکوکی

پێداچونەوەی: پشتیوان سابیر عەزیز

2011 - 1433

IslamHouse.com

﴿ أركان العبادة مع شرط قبولها عند الله تعالى ﴾

« باللغة الكردية »

جماعة من العلماء

ترجمة: سرباز حميد قادر

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2011 - 1433

IslamHouse.com

بنەماكانی پەرستنی خوای گەورە لەگەڵ مەرجی وەرگرتنیان

ئەمەش چەند خاڵێك لەخۆ دەگرێت :

یەكەم : واتای پەرستن (العبادة) وئەو بنەمایانەی كە لەسەری بنیات دەنرێت :

پەرستن (العبادة) لە زمانەوانیدا بەواتای : زەلیلی و ملكەچی هاتووە، كاتێك دەوترێت (بعیر معبد) واتە : ووشترێكی زەلیل، یان دەوترێت (طریق معبد) واتە : ڕێگایەك هێندە قاچی بەسەردا نرابێت زەلیل بووبێت .

وە لەشەرعیشدا : ناوێكی كۆكراوەیە بەكاردێت بۆ بەهەموو كارو كردەوەیەكی دیار وپەنهان كە خوای گەورە خۆشی بووێت و پێی ڕازی بێت .

بە پشتیوانی خودا لەكاتی باسكردنی جۆرەكانی پەرستن ئەم مەسەلەیە زیاتر ڕوون دەكەینەوە .

پەرستن (العبادة) سێ ڕووکن وبنەمای سەرەکی هەیە کە بریتین لە :

یەکەم : تەوای خۆشەویستی بۆ پەرستراو کە خوای گەورەیە وەك فەرموویەتی : (وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبّٗا لِّلَّهِۗ ...) {البقرة: ١٦٥} واتە : ئەوانەی کە باوەڕیان هێناوە، خوایان لەهەموو شتێك زیاتر خۆش دەوێ .

دووەم : تەواوی ئومێد ورجا بۆلای خودا بێت، وە دەفەرموێت : (وَيَرۡجُونَ رَحۡمَتَهُۥ ...) {الإسراء: ٥٧} واتە : باوەڕداران بەئومێدی ڕەحمەت و میهرەبانی ئەو (پەروەردگار)ەن .

سێهەم : تەواوی ترس لەخودای گەورە (ترس لە سزای وتووڕەی خودا) لەم بارەیەشەوە خوای گەورە فەرموویەتی : (وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓۚ ...) {الإسراء: ٥٧} واتە : و لەتۆڵەو سزایشی دەترسن، بەڵێ خوا پەرستی دەبێ لەنێوان هیواو ترسدا بێت .

خوای گەورەش هەرسێ ڕووکن و بنەما گەورەکەی پەرستنی لەسورەتی (الفاتحة) دا کۆکردوەتەوە، لەوە دەفەرموێت (ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ (٢) ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ (٣) مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ (٤)) {الفاتحة: ٢-٤} واتە : تەواوی جۆرەکانی سوپاس و ستاییش تەنها هەر بۆ خوایە کە کەپەروەردگاری ئادەمییو فریشتەو گشت ئاسمانەکان و زەویی و بوونەوەرە، پەروەردگاری تەواوی جیهانەکانە، کەوابوو ئایینەکەشی پەیام و نامەیەکی عالەمییە (٢) بەخشندەی بە بەزەیی میهرەبانە. بەزەییەکەی ئێجگار فراوانە، میهرەبانییەکەیشی بەردەوام و نەپراوەیە (٣) خاوەنی ڕۆژی پاداشت و تۆڵەیە، کەسێکی ترنییە - بێجگە لەو- شتێکی بەدەست بێت؛ بەتایبەتی لەو رۆژەدا.

ئایەتی یەکەم مانای خۆشەویستی تێدایە، خوای گەورەش نازونیعمەت بەخشە، ناز ونیعمەت بەخشیش بە ئەندازەی ناز ونیعمەتەکانی خۆشەویستە، ئایەتی دووەمیش مانای ئومێد و ڕەجای تێدایە، ئەو کەسەشی بە خاوەن ڕەحم و میرەبانی وەصف دەکرێت ئومێد ورەجای رەحمەتی لێ دەکرێت، لەئایەتی

سێهەمیشدا مانای ترسی تێدایە چونکە خاوەنی پاداشت وحسابی ڕۆژی دوایی بێگومان لە سزاکەشی دەترسیت .

هەربۆیە لەپاش ئەمانە خوای گەورە دەفەرموێت : (إِيَّاكَ نَعۡبُدُ) {الفاتحة: ٥} واتە : تەنها هەر تۆ دەپەرستم، یان بەمانایەکی تر تەنها تۆ دەپەرستم ئەی پەروەردگاری ئەم سێ شتەی باسمانکرد، بە خۆشەویستیت کە ئەم ئایەتە بەڵگەیە لەسەری : (ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ) {الفاتحة: ٢} وە بە ئومێد و ڕجات کە ئەم ئایەتە بەڵگەیە لەسەری : (ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ) {الفاتحة: ٣} وە بەترس لە سزای سەختت کە ئەم ئایەتە بەڵگەیە لەسەری : (مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ) { الفاتحة: ٤}.

پەرستنیش بە دوو مەرج نەبێت لای خوای گەورە وەرناگیرێت :

١-ئیخلاص ودڵسۆزی بۆ پەرستراو بۆ (اللّٰه) : چونکە خوای گەورە (اللّٰه) هیچ کار وکردەوەیەك وەرناگرێت ئەگەر بەتەواوی لەبەر خاتر و ڕەزامەندی ئەو ئەنجام نەدرابێت، خوای گەورەش فەرموویەتی : (وَمَآ

أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ...) {البينة: ٥} واته : فرمانیان پێ نەدرابوو جگە بەوەی کە خواپەرستی بکەن و بەپاکی و دڵسۆزی و ملکەچی فەرمانبەرداری ئاین و بەرنامەکە بن و لابدەن لە هەموو ئایینێك و تەنها پابەندی ئایینی ئیسلام بن ... هەروەها دەفەرموێت : (أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ ...) {الزمر: ٣} واتە : هۆشیاربە! ئایینی پاك و چاك و بێگەرد تەنها هی خوایە. واتە: خوا تەنها هەر ئیخلاص وەر ئەگرێ و، هەموو شتێکی دی وەلا دەنێت ... وە دەفەرموێت : (قُلِ ٱللَّهَ أَعۡبُدُ مُخۡلِصًا لَّهُۥ دِينِي) { الزمر: ١٤} واتە : ئەی موحەمەد (صلى الله عليه وسلم) بڵێ: من هەر خوا (الله) ئەپەرستم، بە موخلیصی ودڵسۆزی و ئایین و پەرستن بۆ ئەوە.

٢- شوێنکەوتن وشوێن پێهەڵگرتنی پێغەمبەری خودا (صلى الله عليه وسلم) : خوای گەورە هیچ پەرستنێك وەرناگرێت لەبەندەکانی ئەگەر لەگەڵ سوننەت و پەرستنەکانی پێەمبەر (صلى الله عليه وسلم) پێك نەیەنەوە، خوای گەورەش لەم بارەیەوە فەرموویەتی : (وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْ ...) {الحشر: ٧} واتە:

هەرچی پێغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) پێیدان وەری بگرن، واتە: بەچی فەرمانی پێکردن بیکەن، وەهەرچیشی لێ قەدەغەکردن ئەوا وازی لێ بهێنن و مەیکەن... هەروەها دەفەرموێت : (فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا) {النساء: ٦٥} واتە : سوێند بە پەروەردگارت پروا دارنین تا تۆ نەکەنە دادوەر لەهەر ئاژاوە و دووبەرەکی یەکی نێوانیاندا، لەپاشان هەست نەکەن لە دەرونیاندا بە هیچ بێزاری یەک لەو بڕیارەی تۆ داوتە و مل کەچ نەکەن بە مل کەچی یەکی تەواو .

پێغەمبەریش (صلى الله عليه وسلم) دەفەرموێت : " من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد" {البخاري، الصلح (٢٥٥٠) ومسلم الاقضية (١٧١٨) وأبوداود، السنة (٤٦٠٦) وابن ماجة ، المقدمة (١٤) وأحمد (٢٧٠/٦)} واتە : هەرکەسێك هەر شتێك دابهێنێت لەم ئاینەی ئێمەدا نەبێت ئەوا دەدرێتەوە بەسەریدا و لێی وەرناگیرێت...

کاروکردەوە هیچ عیبرەت و نرخێکی نییە لای خوای گەورە ئەگەر ئیخلاصی تەواوی تێدا نەبێت بۆ خودا وبەپێی سوننەتی پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) نەبێت، فضیلی کوڕی عیاض (ڕەحمەتی خوای لێ بێت) سەبارەت بەم ئایەتە پیرۆزە دەڵێت : (لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۚ ...) {هود: ٧} واتە : بۆ ئەوەی تاقیتان بکاتەوە کامەتان کارو کردەی چاکترو باشترە، پاشانیش بەپێی ئەوە پاداش وەرگرێتەوە، فضیل دەڵێت : مەبەست ئەوەیە کە کامیان کاروکردەوەیان بە ئیخلاصتر و زیاتر شوێن پێی پێغەمبەر هەڵدەگرن، ووتیان : ئەی ئەبو عەلي کامەیە کە زۆر بە ئیخلاصتر وزیاتر شوێن پێی پێغەمبەر هەڵدەگرن؟ ووتی : کاروکردەوە ئەگەر ئیخلاص ودڵسۆزی تێدا بێت بەڵام بەپێی ئەوە نەبێت کە پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) ئەنجامی داوە وەرناگیرێت، خۆ ئەگەر بەپێی سوننەتی پێغەمبەریش بێت (صلی الله علیه وسلم) بەڵام ئیخلاصی تێدا نەبێت و لەبەر ڕەزامەندی خودا نەبووبێت ئەوا هەر وەرناگیرێت، هەتاوەکو هەردوو مەرجەکەی پیکەوە لەیەك کاتدا تێدا نەبیت واتە

ئیخلاص و صەوابیشی تیدا بێت، ئیخلاصیش مەبەست ئەوەیە کە لەبەر ڕەزامەندی خودا بێت، صەوابیش، واتە بەپێی سوننەتی پێغەمبەری خودا بێت (صلى الله عليه وسلم) {حلية الاولياء لابي نعيم الاصفهاني (٩٥/٨)} .

لەو ئایەتانەیشی کە هەردوو مەرجەکەی بەمەرج داناوە خوای گەورە فەرموویەتی : (قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَىَّ أَنَّمَآ إِلَـٰهُكُمْ إِلَـٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَـٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًۢا) {الكهف: ١١٠} واتە : ئەی پێغەمبەر (صلى الله عليه و سلم) پێیان بڵێ: بەڕاستی من تەنها ئادەمیزادێکم وەک ئێوە، بەڵام ئەوەندە هەیە وەحی و نیگام بۆ دێت (ئەم ڕاستیەتان تێبگەیەنم) کە: بێگومان خوای ئێوە خوایەکی تاک و تەنهایە، جا ئەوەی دەیەوێت بەدیداری پەروەردگاری شادبێت، بەخۆشنودیەوە با کارو کردەوەی چاک و دروست ئەنجام بدات و بەهیچ شێوەیەک لە پەرستندا هیچ کەسێک نەکاتە هاوەڵ و شەریک بۆی .